

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36302
Nom	Intervenció en discapacitats sensorials i motrius
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1305 - G. Mestre/a Educació Primària	Facultat de Magisteri	3	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1305 - G. Mestre/a Educació Primària	27 - Especialista en Pedagogia Terapèutica	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
GIL PELLUCH, LAURA	305 - Psicologia Evolutiva i de l'Educació

RESUM

El sistema educatiu vigent planteja un model d'escola inclusiva, front a una educació segregada en la que es separava a l'alumne amb discapacitats o excepcional del sistema educatiu ordinari. En eixe context, esta assignatura té com a objectiu dotar als futurs mestres d'una sèrie de coneixements i habilitats sobre la intervenció psicoeducativa en les discapacitats sensorials i problemes motòrics, que els permeten exercir una labor professional en què es contemple la diversitat d'estos alumnes i com atendre a les seues necessitats educatives.

Des d'esta perspectiva, esta matèria té com a objecte d'estudi les principals peculiaritats en el desenvolupament psicològic, emocional, comunicatiu i social de les persones amb discapacitats sensorials i problemes motòrics així com les estratègies d'intervenció educativa més adequades per a atendre a la seua diversitat.

Es tracta d'una matèria que, amb caràcter optatiu, s'impartix durant el tercer curs per a l'obtenció del Grau de Mestre d'Educació Primària amb la menció d'especialista en pedagogia terapèutica, constant de 9'5 crèdits. S'organitza i impartix des del Departament de Psicologia Evolutiva i de l'Educació.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És recomanable que els estudiants hagen superat els objectius establits en les assignatures Psicologia del Desenvolupament i Psicologia de l'Educació que s'impartixen en primer curs. També es considera d'especial pertinència haver superat els objectius de l'assignatura Necessitats Educatives Especials de segon curs, ja que són el punt de partida per a comprendre el desenvolupament excepcional i la intervenció subsegüent de les persones amb discapacitats sensorials i problemes motòrics.

1305 - G. Mestre/a Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Conèixer les variables biològiques, psicològiques i socioambientals relacionades amb l'escolarització d'alumnat amb necessitats educatives especials d'origen divers.
- Col·laborar en la detecció i valoració de necessitats educatives especials.
- Contribuir en l'organització de la resposta escolar per satisfer les necessitats educatives especials de l'alumnat.
- Desenvolupar adaptacions curriculars individuals per atendre estudiants amb necessitats educatives especials.

- Ensenyar a l'alumnat i el seu entorn de comunicar-se utilitzant el sistema de comunicació més apropiat a les seves característiques.
- Conèixer i valorar de forma crítica els fonaments de diferents tècniques d'intervenció.
- Conèixer i utilitzar adequadament els instruments que les tecnologies de la informació i la comunicació ofereixen per al tractament educatiu de les necessitats educatives especials.
- Comunicar de manera oral i escrita observacions i conclusions respecte a pràctiques d'avaluació i intervenció a altres professionals i a la família.
- Afavorir la integració d'estudiants amb necessitats educatives especials en la comunitat escolar.
- Utilitzar adequadament recursos públics i privats per atendre necessitats educatives especials.

1. L'alumne coneix, analitza, avalua i identifica les discapacitats sensorials i problemes motòrics, i les repercussions que el desenvolupament excepcional té en l'ensenyament i l'aprenentatge.
2. L'alumne busca i organitza informació a través de les revistes científiques, bibliografia, i de les tecnologies de la informació.
3. L'alumne busca, selecciona, i aplica recursos educatius en la resolució de casos pràctics.
4. L'alumne utilitza les noves tecnologies en la recerca d'informació, recursos educatius, i realització de treballs pràctics individuals i grupals.
5. L'alumne s'expressa correctament en treballs escrits i exposicions orals.
6. L'alumne col·labora en grup en la realització de treballs teòrics i pràctics.
7. L'alumne realitza informes dirigits a altres professionals de l'àmbit educatiu.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Discapacitat Visual

Tema 1. Concepte, etiologia i tipus de discapacitat visual.

Tema 2. Aspectes evolutius en la discapacitat visual: Desenvolupament perceptiu; Desenvolupament motor; Desenvolupament cognitiu; Desenvolupament comunicatiu i Desenvolupament socioafectiu.

Tema 3. Intervenció en la discapacitat visual: Intervenció primerenca; Orientació, mobilitat i habilitats de la vida diària; La lectoescriptura en el deficient visual; La tiflotecnologia i Moviments associatius (ONCE); La discapacitat visual i els aprenentatges escolars.

2. La Discapacitat Auditiva

Tema 4. Concepte, etiologia i tipus de discapacitat auditiva.

Tema 5. Aspectes evolutius en la discapacitat auditiva: Desenvolupament perceptiu; Desenvolupament cognitiu; Desenvolupament comunicatiu i Desenvolupament socioafectiu.

Tema 6. Intervenció en la discapacitat auditiva: Intervenció primerenca; Mètodes i sistemes d'intervenció per al desenvolupament de la comunicació en xiquets/s'amb sordera; Tecnologia d'ajuda en alumnes amb discapacitat auditiva i Moviments associatius; La discapacitat auditiva i els aprenentatges escolars.

3. La Discapacitat Motriu

Tema 7. Concepte, etiologia , tipus de discapacitat motriu.

Tema 8. Intervenció en la discapacitat motriu: Intervenció primerenca; Necessitats educatives de l'alumne/a amb discapacitat motriu.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Elaboració de treballs en grup	20,00	0
Estudi i treball autònom	27,50	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic (estudi de casos, debat i elaboració de materials adaptats), (3) Tutories grupals programades, (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i en grup), (5) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

L'avaluació serà contínua i global, analitzant els processos d'aprenentatge individuals i col·lectius.

Per a l'avaluació de l'estudiant es tindran en compte tres aspectes: l'examen, les activitats d'aula i un treball grupal.

1. Examen. Es realitzarà un examen que recollirà els coneixements teórico-pràctics adquirits al llarg de l'assignatura i tindrà un pes del **60% en la qualificació final**. L'examen integrarà qüestions objectives i d'assaig (obertes).

2. Activitats d'aula. Les activitats d'aula, anàlisi de materials, lectures, etc., tindran un pes del **20% en la qualificació final**.

3. Treball Grupal. El treball grupal té com a objectiu l'aprofundiment en els continguts de l'assignatura i/o l'aplicació dels coneixements adquirits al llarg del curs a situacions reals. El treball grupal inclou un informe escrit i la seua exposició a classe. El treball grupal tindrà un pes del **20% en la qualificació final**.

Els **requisits mínims** per aprovar l'assignatura són:

- En **primera convocatòria**:

- superar l'examen (assolir un domini mínim del 50%), i
- lliurar i superar, almenys, el 70% de les activitats d'aula.

Els dos apartats amb requisits mínims són recuperables en segona convocatòria.

Els alumnes que no hagen realitzat el treball grupal podran tenir una qualificació màxima final de 8 punts en primera convocatòria, una vegada descomptat el 20% corresponent a aquest apartat.

- En **segona convocatòria**:

- superar l'examen (assolir un domini mínim del 50% en aquest apartat), i
- superar una prova escrita sobre les competències treballades en les activitats d'aula.

En segona convocatòria es mantindran les qualificacions obtingudes en els apartats que superen els requisits mínims i la nota de l'apartat no recuperable (treball grupal). Els alumnes que no hagen realitzat el treball grupal podran tenir una qualificació màxima final de 8 punts en segona convocatòria, una vegada descomptat el 20% corresponent a aquest apartat.

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

La qualificació de l'assignatura es concreta en expressió numèrica de 0 a 10 amb un decimal, usant l'escala de qualificació:

- De 0 a 4.9: suspens.
- De 5 a 6.9: aprovat.
- De 7 a 8.9: notable.
- De 9 a 10: excel·lent o excel·lent matrícula d'honor.

Només se sumaran els diferents apartats contemplats en l'avaluació quan es superen els requisits mínims establerts en aquells apartats que els contempnen.

En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les següents regles:

- Si no hi ha qualificació en algun dels apartats d'avaluació que exigeixen requisits mínims la qualificació serà **NO PRESENTAT**, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest no arriba requisits mínims, es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en l'altre apartat (activitats d'aula), es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

En segona convocatòria, es procedirà d'acord amb les següents regles:

- Si no hi ha qualificació en algun dels apartats d'avaluació que exigeixen requisits mínims la qualificació serà **NO PRESENTAT**, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest no arriba requisits mínims, es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació (examen), i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'assoleixen aquests requisits en l'altre apartat (prova escrita de les activitats d'aula), es farà constar **SUSPENS** i nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Domínguez, B. y Alonso, P. (2004). La educación de los sordos hoy. Perspectivas y respuestas educativas. Málaga: Aljibe.
- Gallardo, M.V. y Salvador, M.L. (1994). Discapacidad motórica. Aspectos psicoevolutivos y educativos. Málaga: Aljibe.
- Miñambres, A. (2004). Atención educativa al alumnado con dificultades de visión. Málaga: Aljibe.

Complementàries

- Ainscow, M. (2001). Desarrollo de las escuelas inclusivas. Ideas, propuestas y experiencias para mejorar las instituciones escolares. Madrid: Narcea
- Arco J.L. y Fernández, A. (coords.) (2004). Manual de evaluación e intervención psicológica en necesidades educativas especiales. Madrid: McGraw-Hill.
- Arnaiz, P. (2003). Educación inclusiva: una escuela para todos. Málaga: Aljibe.
- Doménech, C. (2004). Manual para la educación especial: el proceso desde la toma de decisiones hasta la puesta en práctica en Infantil, Primaria y Secundaria. Madrid: CCS
- Fortes, M^a. C.; Ferrer, A. M. y Gil, M^a. D. (coords) (1996). Bases psicológicas de la Educación Especial. Aspectos teóricos y prácticos. Valencia: Promolibro.
- Grau, C. (coord.) (2005). Educación Especial: Orientaciones prácticas. Málaga: Aljibe.
- Grau, C. y Gil, Mª D. (coord.) (2010). Intervención psicoeducativa en necesidades específicas de apoyo educativo. Ed. Pearson.
- Heward, W. L. (2001). Niños excepcionales: Una introducción a la Educación Especial. Madrid: Prentice Hall.
- Juárez, A. y Monfort, M. (2001). Algo que decir. Hacia la adquisición del lenguaje: Manual de orientación para los padres de niños con sordera, de 0 a 5 años. Madrid: Entha Ediciones.
- Marchesi, I, A. (1987): El desarrollo cognitivo y lingüístico de los niños sordos. Madrid: Alianza Editorial.
- Rosa, A. y Ochaíta, E. (1993). Psicología de la ceguera. Madrid: Alianza.
- Sánchez, J. (2004). Atención educativa al alumnado con parálisis cerebral. Málaga: Aljibe
- Torres, S.; Rodríguez, J. M., Santana, R. y González, A.M. (1995): Deficiencia auditiva: aspectos psicoevolutivos y educativos. Málaga: Aljibe.